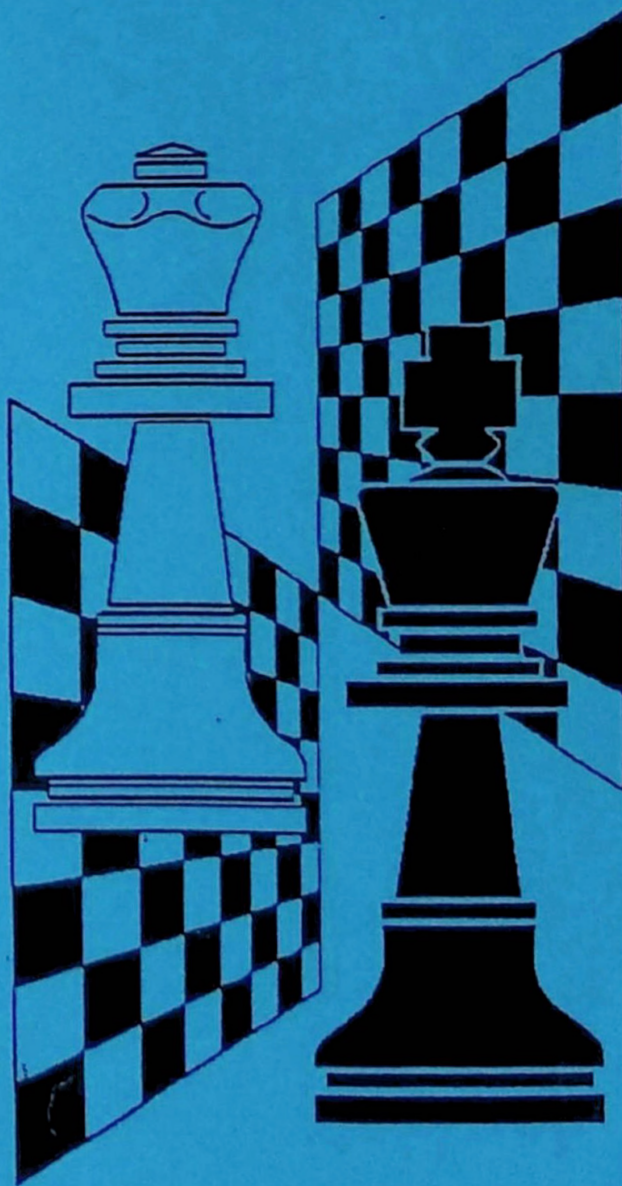

Clubblad

S t a u n t o n

c
h
a
a
k
g
e
z
e
l
s
c
h
a
p

19^e jaargang nr. 5
MEI 2003

www.sgstaunton.nl

Inhoudsopgave.	Pagina
Bestuurssamenstelling	2
Schaakkalender	2
Van de redactie. Bestuursmededelingen / Diversen	3-4
Stand interne competitie	5-6
Paul Wilhelm: Het KEIZER-systeem	6-7
Oplossingen Marsopgaven	7
Enno Scheffer: Beker in Almere en Utrecht	8-9
Een titanenstrijd tussen de jeugdkampioenen van Haren en Staunton	10-11
Uit de jaren 1940-1945	11-13
Ynte Visser. Spelregelkennis. Tijdnood in de uitvluggerfase	14-15
Curieuze momenten	16-17
NOSBO competitie	18-19
KNSB competitie	20
Uit de wedstrijd tegen Unitas 3. De partij Van Steenis – De Vrieze	21
Uit de media. Unitas - Nieuws met Jan Wedeven in de hoofdrol	22
Bauke Koole. Jeugdschaak voor gevorderden van start op Tamarisk	23
Het voorjaarstoernooi van de S.C.Groningen. Matige prestaties van Staunton leden	23
Marsopgaven	24

Bestuurssamenstelling en speellokaal

Voorzitter	B.Koole	L.Henriëtestraat 42 A	3134434
Secretaris	P.H.Wilhelm	Noorderstraat 17, Hoogezand	0598-392672
Penningmeester	T.F.Ebels	H.Swarthlaan 116	5259045
GIRO 967038 t.n.v. penningm.	Staunton	Groningen	
Interne competitieleider	J.A.Hovius	Schubertstraat 24	5270729
Jeugdleider	B.Koole	Louise Henriëtestraat 42A	3134434
Redacteur/materiaalcommissaris	P.R.Dijkhuis	Westerse Drift 68, Haren	5349355
Speellokaal	De Helpen	Groenesteinlaan 16	5290189

Internet adres: www.sgstaunton.nl

E-mail adres; redactie@sgstaunton.nl

Jaarcontr. Senioren: € 72. Gastleden: € 43. Studenten: €55. Jeugdleden: €38. Donateurs: € 13

Schaakkalender.

zaterdag 10 mei	Haren 1 – Staunton 1
vrijdag 6 juni	Snelschaken voor teams
woensdag 11 juni	NOSBO ledenvergadering
maandag 16 juni	Geen clubavond
maandag 23 juni	Laatste clubavond
19-23 juli	Toernooi te Gent. Opgave bij Piet Mulder.
10-27 juli	Open Tsjechië – Pardubice www.proclient.cz/czechtour
maandag 18 aug.	Eerste clubavond van het seizoen 2003-2004

Van de redactie

De competitie loopt ten einde. Voor Staunton 3 duurde het verblijf in een hogere klasse slechts één jaar en de kans dat Staunton 1 dit lot deelt is groot maar ontsnappen is nog mogelijk. In de strijd om de KNSB-beker drongen we door tot de laatste 16 en een sterk viertal uit de gelederen van Staunton 2 won onder de inspirerende leiding van Jan Hovius na jaren sukkelen de NOSBO beker. In dit nummer aandacht voor een leerzame les spelregelkennis van NOSBO wedstrijdleader Ynte Visser en een beschouwing over de KNSB beker van Enno Scheffer aan wie verre reizen tenminste zijn besteed en die ons deelgenoot maakt van zijn wederwaardigheden. Verder toch weer herinneringen aan de jaren 1940-1945. Winstpartijen van twee bijzondere leden uit die tijd, afkomstig uit de verzameling van Scholtens die enige jaren geleden overleed, alsmede Marsopgaven uit de wedstrijd Amerika – Rusland, direct na de oorlog. Aandacht ook voor een kritisch opstel, te zien op onze website, over het fenomeen Max Euwe, met speciale aandacht voor zijn belevenissen in de oorlog.

Bestuursmededelingen.

In het periodiek van de Universiteit "Broerstraat 5" lezen we dat aan de portretten-galerij 10 schilderijen zijn toegevoegd, waaronder die van ons oudste lid, W.J.Aerts, emeritus hoogleraar in het Grieks en bovendien iemand met een prominente staat van dienst in de schaakwereld. De laatste tijd is hij niet meer actief bij het clubschaak betrokken maar wel volop meelevend. Het is een prachtig recent geschilderd portret dat men ook kan zien op www.rug.nl/alumni.

Gambiet-toernooi.

Er kan van worden uitgegaan dat het toernooi doorgaat en wordt gehouden op 5 en 6 september. Op het programma staat het Blumenfeld-gambiet met de verplichte zetten:

1. d2-d4,Pg8-f6; 2. c2-c4,e7-e6; 3. Pg1-f3,c7-c5; d4-d5,b7-b5. Meer in het juli-nummer.

Zaken betreffende de BSV.

1. Internet. De BSV heeft een nieuwe website. www.helpmanoost.nl

2. Diploma Sociale hygiëne.

Het is gewenst dat een tweede, regelmatig op de clubavond aanwezig lid, in het bezit komt van dit diploma. De gemeente wil t.a.v. het nieuwe gebouw met een schone lei beginnen, de regels handhaven en niet meer gedogen. (In dat licht moet ook het absolute rookverbod worden gezien). In het clubblad van juli 1999 treft men examenopgaven aan die een goed idee geven van de leerstof. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met de redacteur.

3. Prijzen van consumpties.

Alle dranken € 1, Mars, Bounties en Pinda's komen weer na de vakantie, € 0.50.

4. Sluitingstijd van de clubavond

Hoewel we het gebouw zoals vroeger zelf afsluiten en daarbij enige soepelheid zullen betrachten dienen de partijen om 12.00 uur afgelopen te zijn. Er kan dan nog een kwartier worden geanalyseerd maar s.v.p. niet meer aan vluggertjes beginnen want de afsluitingsprocedure kan uitsluitend geschieden door speciaal daarvoor opgeleiden op straffe van een hels kabaal en een forse rekening.

5. Het lenen van boeken.

Het lenen van boeken is weer mogelijk maar door de kleinere kasten kunnen ze niet meer overzichtelijk worden uitgestald en ze zijn dus opgeborgen in dozen. Wie een boek wil lenen dient contact op te nemen met de redacteur.

Interne competitie

1. Het aanmelden voor de interne competitie gaat weer op de oude manier, dus tussen 19.20 en 19.30 bellen naar de BSV, tel: 5290189.

2. Afsluiting van het seizoen.

Op 9 en 16 juni is er geen clubavond vanwege resp. Pinksteren en het volleybaltoernooi. Op 2 juni worden de afsluitende Rapid ronden gehouden en 23 juni is de laatste clubavond van het seizoen die in ontspannende sfeer zal worden doorgebracht. Theo Ebels denkt aan het houden van een supersimultaan en zal daarover op het prikbord mededelingen doen. De eerste clubavond van het nieuwe seizoen is op 18 augustus en op 25 augustus gaan we echt los met de eerste ronde van de competitie.

3. Indeling competitie in het komende seizoen.

Zoals bekend stopt Jan Hovius als wedstrijdleader en is er nog geen opvolger. De meest kritieke taak bestaat uit de indeling voor de interne competitie. Er wordt bekeken of dat met de computer kan. Bij de KNSB kan men software krijgen die op het Keizer-systeem is gebaseerd. Onze secretaris geeft in dit nummer een uiteenzetting van dit systeem. Reacties zijn welkom. Henk (2x), Menno en Poppe hebben ervaring maar wel van 40 jaar geleden.

Rectificaties maart-nummer

Inzake de partij Bauke Koole – Michiel Delleman leze men Michiel Delleman – Bauke Koole. Het commentaar van de laatste is dan ook beter te begrijpen.

Kerstpuzzel uit Vrij Nederland van 1945. Hans Mooij won één van de drie uitgeloopte prijzen. Er waren 10 inzenders en slechts drie personen hadden alle 5 opgaven goed. Er viel dus niets te loten, al werd dit wel gesuggereerd.

Gouden erespelden uitgereikt!

De feestelijke opening van ons nieuwe onderkomen kreeg op 14 april een extra accent door de uitreiking van maar liefst drie gouden erespelden aan leden van ons schaakgezelschap. De heren Davids, Idema en Sprenger zijn samen meer dan 150 jaar lid van de KNSB: een goede reden om het initiatief van onze secretaris gestalte te geven om die spelden dan maar aan te vragen.

Henk Davids speelt regelmatig op de club; die kent u vast wel. Over de andere twee heren kan onder meer gezegd worden dat zij [groot]meesterlijk opereren op het correspondentie-slagveld. Dhr. Idema is er recent mee gestopt maar dhr. Sprenger probeert met geringe steun van een oude computer nog stand te houden tegen de wereldtop, die zich wellicht door nieuwere fritz-versies ondersteund weet.

Als vereniging zijn we erg blij dat de drie heren met hun dames gekomen zijn om in een reunistisch genoege te luisteren naar een mooie speech van Poppe Dijkhuis. Deze haalde wat oude herinneringen op en vermeldde tevens dat we nog een of twee mensen vergeten zijn te vragen voor een soortgelijke onderscheiding.

Het bestuur zal proberen om op de volgende ledenvergadering dit verzuim gerepareerd te hebben.

Hierna volgde enige hilariteit omdat het opspelden van de ornamenten iets moeilijker bleek dan verwacht: maar met hulp van Andre Terpstra, die er een verdacht goede kijk op had, klaarde voorzitter Bauke Koole de klus met verve zodat de decorandi met speld en bloemen op de foto konden. Een hapje en een drankje omlijstten dit geheel toepasselijk.

Dus U weet: bent u 50 jaar of langer lid van de schaakbond, laat het uw bestuur weten zodat we weer kunnen genieten van die dingen die zo'n schaakclub als de onze meer gestalte geven.

Interne competitie. Stand na 27 ronden.

Rang	Naam	Saldo	#	+	=	-	Af	Bonus	
1	Blom	163	20	14	2	4		3	Ew
2	Steenis van	152	24	13	5	6		0	
3	Hummel, J	150	19	12	2	5		3	Ew
4	Tangarife	150	25	14	3	8		1	Ev
5	Koole	149	18	11	3	4	0	3	Ew
6	Ebels	145	17	8	7	1	1	1	Ev
7	Seyen	131	20	7	6	7		11	Er(2x),Ew(2x),Ev
8	Popken	130	7	4	3	0		7	Ew(2x),Ev
9	Terpstra	130	14	8	0	6		8	Ew(2x), Ev(2x)
10	Kruisinga	130	15	5	6	4		11	Er(2x),Ev,Ew(2x)
11	Mulder	130	22	9	6	7		0	
12	Romijn, B.jr	129	17	7	6	4		0	
13	Grashuis	129	17	9	2	6		0	
14	Dijkhuis	128	17	6	4	6	1	12	Ew,Ev(3x),Er, V(2)
15	Damen	126	4	3	1	0		10	Ew(3x),Ev
16	de Wit	126	20	8	5	7		2	V
17	Wilhelm	126	24	8	8	8		2	v
18	Hummel, D	123	11	5	1	5	0	12	Ew(4x)
19	Rellum	120	14	6	2	6		6	Ev(3x),Ew
20	Hettinga	118	14	4	5	5		8	Er(2x),Ev,Ew
21	Romijn, sr.	117	13	6	2	5		0	
22	Groeneveld	117	15	6	1	8		10	Er,Ev(2x),Ew(2x)
23	Jan vd Ploeg	117	21	6	8	7		0	
24	Vos	117	21	9	2	10		0	
25	Graafland	116	12	6	1	5			
26	Hovius	116	14	6	1	7		6	Er, Ew,Ev
27	Schlunke	116	14	6	1	7		6	Ev(4x),Er
28	Dijkstra	116	14	5	2	7	0	10	Ew(2x),Ev(4x)
29	Schreuder	112	4	3	0	1		0	
30	T. Westerman	112	8	4	1	3			
31	Lutter	111	11	4	3	4		0	
32	Swemmer	110	21	3	9	9		13	Er(2x),Ew(2x),Ev(2x)
33	Heuveln	109	9	4	1	4		0	
34	Valiente	109	17	6	3	8		0	
35	Luhrman	108	0	0	0	0		8	Ew(2x), Ev,Er
36	Mooij	108	2	1	0	1		6	Er(2x),Ev(2x)
37	Davids	108	10	3	2	5		6	Ew,Ev,V
38	Bloem	107	1	1	0	0		2	Er
39	Tetteroo	107	3	1	2	0			
40	Biewenga	105	11	4	1	6		0	
41	Hollander	105	13	4	3	6		0	
42	Staal	104	11	2	4	5		0	
43	R. Westerman	103	3	1	1	1			
44	Rachid	102	2	1	0	1		0	

45	Wessels	102	2	0	1	1			4	Ev,Ew
46	Delleman	102	2	1	0	1				
47	Jelic	102	2	1	0	1				
48	Jacobs	101	1	0	0	1			4	Ev(4x)
49	Scipio	101	1	0	1	0				
50	Zwerver	101	5	1	2	2				
51	Meijer	99	3	1	0	2			0	
52	Klungers	99	7	2	1	4				
53	Declercq	97	1	0	0	1				
54	Hylkema	97	1	0	0	1				
55	Pastor	97	1	0	0	1				
56	van Rooijen	97	1	0	0	1				
57	Knol	97	1	0	0	1				
58	Beenen	97	1	0	0	1				
59	Rietveld	95	23	5	2	16			2	Er
60	N. Westerman	94	3	0	0	3				
61	Broekema	94	4	0	0	4			0	
62	Boerger	94	18	0	6	12			0	

Het Systeem-Keizer

Het keizersysteem is een manier om de interne clubcompetitie te regelen. Het is in de 50-er jaren bedacht om de ellende met groepenindeling en vroegtijdige beëindiging van competities te voorkomen. Zoals bekend bij de ouderen onder ons kwam het vaak voor dat sommige spelers al in februari uitgespeeld waren voor de interne terwijl anderen een open einde nalieten door weinig te komen en afgebroken partijen niet uit te spelen.

Acceptatie

Bijna overal is afgestapt van het groepensysteem. Het keizersysteem is op veel verenigingen tot redelijke tevredenheid ingeburgerd. Andere clubs, zoals die van ons, hebben een alternatief systeem maar alom heerst de gedachte dat er zo veel mogelijk speelavonden dienen te zijn en dat er maximaal een lid gedwongen zou moeten toekijken.

Het *systeem keizer* is nogal bewerkelijk. Vroeger was er een wedstrijdleader nodig die er lol in had kaarten met getalletjes uit te schrijven om zo iedere week tot een ranglijst te komen. Nu biedt de KNSB een computerprogramma aan waar naar het schijnt de kinderziektes uit zijn en is een druk op de knop genoeg om de gewenste output te krijgen.

Grondgedachten

Het systeem heeft de volgende basis:

- A Het is prettig te spelen tegen een $\oplus$ omgeving $\boxplus$ die qua speelsterkte niet te veel verschilt van die van U.
- B De spelers krijgen een waardering die overeenkomt met hun positie op de ranglijst.
Voorbeeld: Speler A staat in een week bovenaan en is bv. 60 punten waard.
Speler B staat 2e en is 59 pnt waard; C 3e en 58 pnt.
Wint iemand van A dan krijgt hij 60 pnt erbij; Speelt iemand remise tegen B dan krijgt die er $59/2 = 28,5$ pnt. bij. Verliest iemand dan krijgt hij er geen punten bij.
- C Na een speelronde is er dus een nieuwe ranglijst met , als de posities verschoven zijn, een nieuwe waardering voor de spelers.
Dus: als iemand wint van een speler die 60 pnt waard was maar nu 10 e staat [51 pnt] ,dan is die overwinning ook nog maar 51 pnt. waard in de nieuwe ronde.

- D De meeste mensen spelen een score van 50 % tegen hun directe omgeving: dus als je een score toekent van 1/3 van een eigen waarde bij afwezigheid, wordt een speler niet echt benadeeld bij wegblijven. Keizer maakt verschil tussen aangekondigd wegblijven en gewoon wegblijven. [= 0 pnt.]. Gedwongen toekijken geeft 2/3 x eigen waarde.
- E Nieuwe leden worden ingepast met een score van het aantal gemiste ronden x hun geschatte plaats x 1/3. Na een aantal gespeelde ronden dat 60% bedraagt van het aantal spelers is er een goede ranglijst waarbinnen niet veel verschuivingen zullen plaatsvinden.
- F Naar verkiezing keus uit bijzondere bepalingen ivm spelen externe.

Voordelen:

Paring per computer gaat snel en eerlijk.

Mooie ranglijstjes

Resultaten tegen betere spelers leveren meer op dan resultaten tegen zwakkere spelers.

Nadelen:

Er moet verschil zijn tussen aangekondigd wegblijven en zomaar wegblijven. [misschien] Een kampioen kan bij voldoende voorsprong, door gericht weg te blijven de titel veilig stellen.

De resultaten van , pak weg , de laatste 5 ronden wegen relatief iets te zwaar.

Aan het begin van de competitie zijn grote , ongewenste, verschuivingen mogelijk. [Bij een kleine vereniging sprongen van 25 – 30 pnt op een nog gering aantal totaal punten.]

Deze zijn te ondervangen door een kunstmatige voorsprong in te bouwen die in 5 ronden teniet gedaan wordt.

Suggestie:

Denkt U hier over na: het is mogelijk dat de paring automatisch moet geschieden met het voornoemde systeem!

Paul Wilhelm, secretaris.

Voorlopig commentaar.

Het is nog steeds erg ingewikkeld. Volgens mij is de enige complicatie in ons huidige systeem die automatisering moeilijk maakt, de bepaling dat het verschil in plaats op de ranglijst tussen twee spelers niet meer dan 12 mag zijn maar dat vind ik voor een club als Staunton wel een heel goede bepaling. Het maakt dat na zo'n 15 ronden de paring moeilijk wordt en men voor de tweede keer tegen elkaar speelt. (*redactie*)

Oplossingen Marsopgaven.

1. 30..g4. De beslissing want als Th3 wijkt volgt 31..Pg3+ enz. 31. Td1,gxh3!; 32. Txd4, hxg2+; 33. Kg1,Pxd4; 34. Dd2,Pxe2+, 35. Kxg2,Tg6+. 0-1.
2. 34. Lxc5!, dxc5; 35. Kc4,Pc7; 36. a7,Ke7; 37. Kxc5,Kd7; 38. Kb6,Kc8; 39. Kc6 en wint.
3. Heel eenvoudig 15. Lxe4,Lxe4; 16. Dc4+ wint een stuk.
4. 22..Pc3 wint de kwaliteit. Christoffel verloor na 23. Df2? zelfs een volle toren.

Enno Scheffer. Beker en Almere en Utrecht

Het gaat dit jaar ongewoon goed met de bekerteams. Het KNSB-viertal had al een eersteklasser verslagen toen het op 1 maart tegen tweedeklasser Almere mocht. De plaats Almere lijkt nog het meest op een aaneenschakeling van de nondescripte buitenwijken die je in heel Nederland rond oude stadskernen kunt vinden. Ik kan Almere van harte aanbevelen bij de liefhebbers van nondescripte buitenwijken. Ergens in deze massa verse baksteen, beton en glas staat een soort bunker waar de plaatselijke schaakclub zijn thuiswedstrijden speelt. Yeb kwam aan het eerste bord (met wit) al snel in tactische verwickelingen terecht maar hij redde zich er met wat kunst en vliegwerk uit. Een wit paard belandde dominant op d6, aangevallen door een toren op d8, gedekt door de dame op d3. Dat paard had misschien zwak kunnen worden maar de zwartspeler slaagde er niet in dat aan te tonen en viel later vooral op door lang verder te spelen met een half bord minder. Theo had een tegenstander die het witte voordeeltje goed vast wist te houden en die bovendien tijdens een tactisch tussenspel het hoofd koel hield. Tenslotte bleek hij bereid een eindspel met een kwaliteit meer erg, erg langzaam en erg, erg zeker te winnen. Zo stond het 1-1. Zelf had ik in een partij met ongelijksoortig materiaal erg goed gestaan maar in de uitvluggerfase raakte ik de regie kwijt. Sterker nog, ik had het gevoel verloren te staan en ik begon wat schaakjes te geven bij gebrek aan beter. Het was een aangename verrassing dat mijn tegenstander met zijn koning heen en weer ging en "remise" mompelde, temeer daar een blik op het derde bord leerde dat Gonzalo voor het eerst in zijn partij gewonnen stond. Snel handen schudden en toekijken hoe Gonzalo met vaste hand een toreneindspel met een pion meer tot winst voerde: Staunton was een ronde verder.

Die volgende ronde leverde weer een eersteklas tegenstander op, Paul Keres uit Utrecht. Dat Utrecht niet is te vergelijken met Almere bleek al meteen toen we dankzij een vrije interpretatie van de routebeschrijving via de Maliebaan de stad inreden. De Maliebaan en -singel zijn het best te vergelijken met de Groningse singels, maar dan nog langer, nog breder, en met nog imposantere negentiende-eeuwse huizenblokken aan weerszijden. Na het volgende routefoutje liepen we vast op de Tolsteegbarrière en we besloten de auto van Yeb pal naast schaakcafé Ledig Erf te zetten. Parkeerplaatsen zijn ongetwijfeld schaars op zaterdagmiddag in de Utrechtse binnenstad en de prijs was er dan ook naar. We hopen dat de penningmeester hier begrip voor op kan brengen. De wedstrijd begon goed: mijn tegenstander wilde zijn ruimtevoordeel in koningsaanval omzetten en was bereid daar een stuk voor te offeren. De compensatie was ver te zoeken en toen hij zich even later nog een stuk liet ontfutselen vond hij het wel genoeg. De redactie heeft om een analyse van deze partij gevraagd, ongetwijfeld met de bedoeling daar de gebruikelijke stekelige opmerkingen aan toe te voegen. Maar helaas, ik gooi mijn partijen tegenwoordig weg. Omdat de andere drie partijen wel redelijk leken te staan en we bovendien een heuse supporter in de persoon van Jan Wiggerman hadden gekregen kon ik wel even gemist worden en ik besloot wat te gaan wandelen. Paul Keres speelt in de Moutstraat, dat deel uitmaakt van de 7 steegjes. Het wijkje doet veel denken aan een verzameling Groningse hofjes. Ook de buurt eromheen is oud en gedeeltelijk middeleeuws, maar alles zit fris in de verf en er is nergens een rot dak of scheefgezakte gevel te bekennen. Zo krijgen de woorden Leefbaar Utrecht opeens een nieuwe betekenis: als Utrecht ergens leefbaar is, dan is het hier wel.

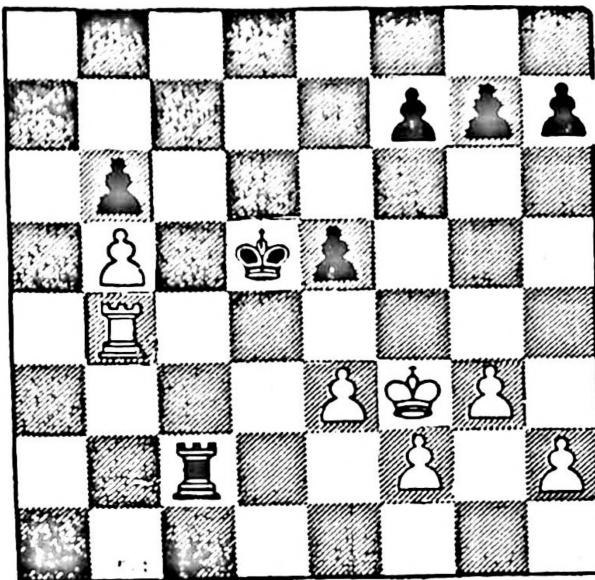
Terug in de speelzaal ziet het er wat minder zonnig uit. Gonzalo heeft in een remise-achtige stelling een interessante winstpoging ondernomen die verkeerd uitpakt en Joop kan een viertoreneindspel met een pion minder niet houden. In deze partij is overigens in de korte tijd van de uitvluggerfase heel veel gebeurd en ik zou niet graag een sluitende analyse met dito eindoordeel willen geven. Yeb tenslotte, die voor de eerste tijdcontrole optisch erg mooi stond, laat zich tijdens het uitvluggeren een paar keer flessen. Dat kwam ook wel omdat zijn stelling toch wat minder was dan het eerst leek, zoals de analyse na afloop aangaf. We gingen weg met het gevoel dat er meer in had gezeten, maar misschien ten onrechte. Bij een wedstrijd met op papier een groot krachtsverschil is het wel vaker zo dat het feitelijke onderscheid pas in het laatste uur blijkt. Ik wens het Nosbo-bekerteam volgend jaar in de KNSB in ieder geval veel succes.

Almere – Staunton	K. van Drunen – Y.Blom 0-1	M.Woudsma – G.Tangarife 0-1
1½-2½	P.de Jager – T.F.Ebels 1-0	J.Buijs – E.F.Scheffer ½-½
Paul Keres – Staunton	B.Karstens – J.Hummel 1-0	E..van Heel – G.Tangarife 1-0
3-1	W.v.d.Fliert – Y.Blom 1-0	F.Konings – E.F.Scheffer 0-1

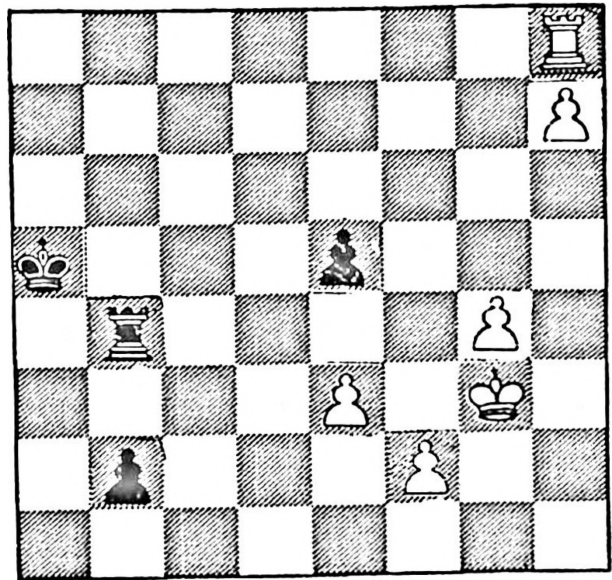
Een toreneindspel uit de bekerwedstrijd tegen Almere. (redacteur)

In toreneindspelen worden tot op het hoogste niveau halve en soms hele punten verspeeld. In het laatste toernooi van Linares verloor zelfs Anand twee partijen die theoretisch remise waren. In stelling 1 heeft Gonzalo weinig meer te hopen en ziet het er niet naar uit dat we na Almere nog in Utrecht verder gaan bekeren. Sterk is hier 35..f7-f5. Op 36. Ta4 speelt zwart dan Tc7 (36. e4,dxe4; 37. Txe4,Txf2!) en kan in alle rust aan de winst gaan werken. Speel na, verbaas U maar wees ook getuige van een echte vechtschaak finale! 35..Ta2; 36. g4,f6; 37. Tb1,h6; 38. h4,Ta4; 39. h5,Kc5; 40. Tb2,Tc4. Wit heeft de laatste zetten voor de tijdcontrole zijn stelling al wat opgeknapt. Zwart moet rekening houden met de inbraak op g7. Het gaat niet meer vanzelf. De rest geven we zonder commentaar. 41. Kg3,Tb4; 42. Tc2+,Kxb5; 43. Tc7,Tc4; 44. Txc7,Ka6??; 45. Tg6,b5; 46. Txf6+,Ka5; 47. Txb6,b4; 48. Th8,b3; 49. h6,Tb4; 50. h7,b2; Stelling 2. 51. Ta8+,Kb5; 52. Tb8+,Kc5; 53. Txb4,Kxb4; 54. h8D. 1-0.

1. Tangarife-Woudsma (Almere) Na 35. Kg2-f3

2. Tangarife-Woudsma. Na 50..b3-b2.

Een titanenstrijd tussen de jeugdkampioenen van Haren en Staunton.

In de interne competitie leverden Michiel Delleman (Haren) en Jan van der Ploeg een prachtig positioneel en ook openingstechnisch gezien een leerzaam en interessant gevecht.

1. d4,Pf6; 2. c4,g6; 3. Pc3,Lg7; 4. e4,d6; 5. Pf3,0-0; 6. Le2,c5; 7. d5.

Het eerste moment voor een kanttekening. Van het Konings-Indisch is de partij overgegaan in de Ben-Oni. Sterker is hier 7. 0-0. Zwart moet wel op d4 nemen om zijn stukken enigszins behoorlijk te kunnen ontwikkelen en dan ontstaat na f2-f3 de optimale Maroczy opstelling van het siciliaans, die erg plezierig speelt voor wit omdat voorlopig zowel d5 als b5 zijn verhinderd en zwart daardoor moeilijk tot tegenspel komt.

7.. Pa6.

Een goede zet maar interessant is hier 7..b5! waarmee je terecht komt in de stampartij van het Wolga gambiet, Taimanov-Bronstein, Zürich 1953, het toernooi waarmee de oude Staunton garde is opgegroeid en waarvan het een blijvende invloed heeft ondergaan.. Ten opzichte van de moderne uitvoering waarbij op de 3^e zet b7-b5 wordt gespeeld heeft zwart een tempo gewonnen doordat wit reeds Le2 heeft gespeeld. We zullen deze partij in het juli-nummer laten zien, ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van dat geweldige candidatentoernooi, de zwanenzang van Euwe die daar in het begin nog enige prachtige partijen speelde.

8. 0-0,Pc7; 9. Pe1?

Dat is de goede voortzetting indien zwart e5 in plaats van c5 heeft gespeeld, Vanuit d3 kan dan de opmars c4-c5 worden ondersteund. In de Ben-Oni is 9. Pd2 aangewezen om later nog te kunnen kiezen tussen c4 en f3 om e4-e5 te ondersteunen. Bovendien wordt e4 nog een keer gedekt zodat het paard op c3 beschikbaar is om op b5 te nemen. Het vervolg illustreert dat treffend..

9..Tb8; 10. f4,a6; 11. a4,b6!

Deze vertraging van de opmars is noodzakelijk. Nu kun je op a4-a5 reageren met b6-b5.

12. Pf3,Ld7; 13. Dc2.

Zie de opmerking bij de 9^e zet. Weliswaar krijgt e4 een extra dekking maar ten koste van de dekking van d5 en dat bemoeilijkt de opmars e4-e5 waarvan wit het moet hebben.

13..b5; 14. h3,Dc8; 15. Kh2?!

Het blijft altijd moeilijk of je zo'n veiligheidszet moet inlassen of niet, 50 jaar extra ervaring geeft je op dit punt geen voorsprong. In ieder geval was nemen op h3 geen echte dreiging. De computer evaluatie duikt hier voor het eerst iets onder de streep.

15..bxc4.

Een goed alternatief hier en op de vorige zet was b5-b4.

16. Lxc4,e6; Diagram 1. 17. dxc6?

Dit is de eerste echte fout. Na de volgende afwikkeling staat zwart positioneel duidelijk beter. Goed of slecht, hier had hoe dan ook 17. e5! moeten volgen met onoverzienbare complicaties na b.v. 17..Pxd5; 18. exd6..

17..Lxe6; 18. Lxe6,Dxc6; 19. Te1,Db3.

Met deze zet is niks mis want ruil van dames is voor wit niet aantrekkelijk maar 19..Tf8-e8 is energieke en voert de druk op..

20. Df2,Pd7; 21. e5,dxc5; 22. Pxe5,Pxe5; 23. fxe5,Pe6; 24. Tb1?

Veel sterker en ook actiever 24. Ta3.

24..f6! 25. De2,fxe5; 26. Dxa6,Tb6; 27. De2,Pd4; 28. De4,Tf2?

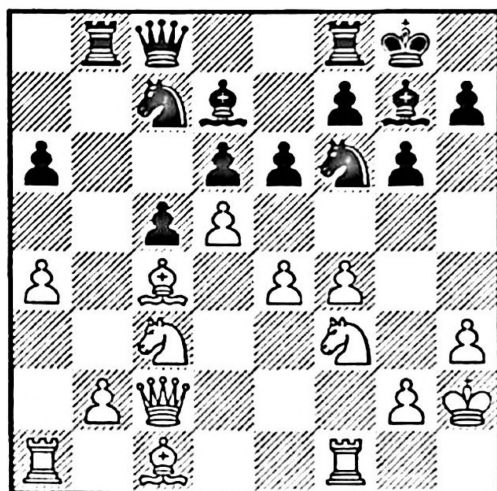
Sterker 28..Tb4. Nu had wit met 29. Le3 wat op adem kunnen komen.

29. Kg3?. Diagram 2. 29..Tc2; 30. Dd3,Txc3; 31. bxc3,Dxb1; 32. a5??

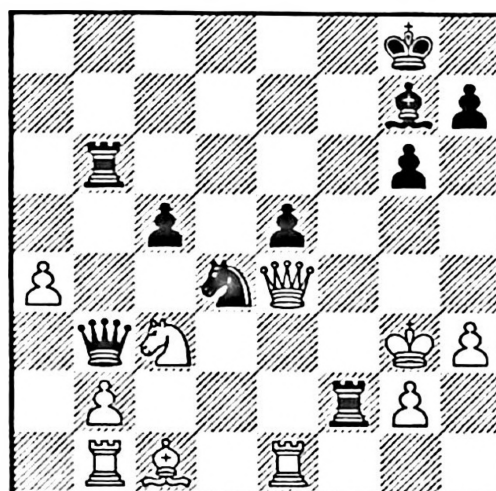
Een blunder tot besluit in verloren stelling.

32..Dxd3. 0-1

1. Stelling na 16..e7-e6.

2. Stelling na 29. Kh2-g3?

12s

computer evaluatie met 32. Dxb1 i.p.v. 32. a4-a5??

250cp

De jaren 1940-1945. Twee tegenpolen.

Herman Levie was vooral een prominent lid van de S.C.Assen en waarschijnlijk de sterkste joodse schaker van de NOSBO. Omstreeks 1940 komt zijn naam korte tijd voor op de ledenlijst van Staunton, misschien als gastlid omdat hij in Assen weinig tegenstand had. Hij behoorde tot de eersten die werden weggevoerd naar Polen en in Auschwitz om het leven gebracht werden. Aangenomen kan worden dat zijn winstpartij tegen Scholtens die hierbij gaat, zal zijn gespeeld aan bord 1 in de NOSBO promotie klasse.

Over het turbulente leven in de periode 1940-1950 van Jan Aksel Wolthuis is een jaar geleden uitvoerig bericht. In na de oorlog onderschepte correspondentie toonde hij zich verontwaardigd over de massamoord op de joden. Dat had de NSB niet gewild, de NSB wilde slechts de joden naar Suriname verbannen, schreef hij aan een lotgenoot. Dat hij in 1949, na het uitzitten van zijn straf, niet meer welkom was bij Staunton, kwam omdat hij geen enkel berouw toonde. Zijn broer, een gerespecteerd lid van Staunton, heeft ongetwijfeld in deze zin geadviseerd. In het algemeen was men vanaf ca. 1950 namelijk zeer vergevingsgezind tegenover lieden die fout waren geweest.

12

PARTIJ No. 419

gespeeld den,

18 MAART 1936

19

door de Heeren:

H. Hevie

Wit

Stand der klok 7 u.

bij den aanvang

C. Schotens

Zwart

Stand der klok 7 u.

en

WIT	ZWART	WIT	ZWART
d4	1 d5	Tdcl	21 Tg8
c4	2 e6	Tc5:	22 Dg4
Pc3	3 dc4:	g3	23 Le4:
e4	4 Pf6	Pg5	24 Dg5:
Lc4:	5 ab	De4f	25 f5
Pf3	6 b5	De3	26 f4
Ld3	7 Lb7	De4f	27
De2	8 Le7		28
0-0	9 c5	Zwart geeft op	30
dc5:	10 Lc5:		31
Lb5:f	11 Pbd7		32
La4	12 0-0		33
Tfd1	13 DC7		34
Lg5	14 Pbb	Zwart maakt op de 9 ^e zet een bekende	
Tac1	15 hb	openingsfout die een belangrijke pion	
Lfb:	16 gfb:	kost. Daarna is het eigenlijk al over.	
Lb3	17 Tac8		37
Tc2	18 Kf7		38
Pa4	19 Pa4:		39
La4:	20 Df4		40

SCHAAKVEREENIGING „STAUNTON“, GRC. LINGEN

OPGERICHT 27 NOVEMBER 1871

370

PARTIJ gespeeld op 2 Oct 1934

te

door de Heeren:

Scholtens

Wolthuis

Stand der klok
bij den aanvang:

wit 0 uur

zwart 0 uur

WIT		ZWART		WIT		ZWART
d4	1	d5		Pd4	20	Tab
	c4	2	c6		Le1	21 Tca8
e3	3	Pf6		Lh4	22	f6
	Pc3	4	Lf5		Tfdp23	P3c5
Db3	5	Db6		Le1	24	Ta2:
	Dbb:	6	abb:		Ta2:	25 Ta2:
cd5:	7	cd5:		Lb4:	26	g6
	Ld2	8	eb		Kf1	27 Kf7
Lb5	9	Pc6		Kg1	28	bb
	Pf3	10	Ld6		Tc1	29 Pd3
0-0	11	Ke7			30	
	Pa4	12	Pd7		Wit geeft op	
Pe5	13	Le5:			32	
	de5:	14	Pce5:		33	
f4	15	Ld3			34	
	Ld3:	16	Pd3:			
b3	17	b5				
	Pc3	18	b4			
Ph5	19	Thc8				

Zwart krijgt de partij cadeau omdat de combinatie die wit met zijn 13^e aanvangt door de 15^e zet van zwart wordt weerlegd. De winst is ook in deze partij dan niet moeilijk meer.

De spelregels

Ynte Visser

Deel 1: Versneld beëindigen

Een nieuwe rubriek: de spelregels. Het is mijn bedoeling om regelmatig een stukje te schrijven naar aanleiding van een spelregelgevalletje dat zich onlangs heeft voorgedaan. Ik hoop dat de Unitassers massaal kennis zullen nemen van deze stukjes, want hun spelregelkennis is doorgaans ronduit slecht. In teamsituaties kan dat bord- of zelfs wedstrijdpunten kosten en Micha Jans en ik zijn het er over eens dat dat onacceptabel is.

Verplichte kost dus, deze nieuwe rubriek!

Bij de interne van Unitas, in de NOSBO-competitie en op het persoonlijk NOSBO-kampioenschap is het tempo 40 zetten in 1.45 uur en 15 minuten extra voor de rest van de partij. In de KNSB-competitie is het tempo 40 zetten in 2 uur, 20 zetten in 1 uur en 15 minuten extra voor de rest van de partij.

De fase van de 15 minuten extra voor de rest van de partij is de fase van het versneld beëindigen. Deze fase gaat niet in na 40 of 60 zetten, maar na het vallen van een vlag. Een veel gemaakte fout is dat de klokken dan een kwartier worden teruggezet, terwijl ze juist drie kwartier naar voren moeten. De arbiter moet immers kunnen zien in welke fase de spelers zitten!

Tijdens het versneld beëindigen gelden allereerst alle normale regels. Aanraken is zetten; losgelaten is gezet; notatieplicht zolang je 5 minuten hebt; onreglementaire zetten moeten worden hersteld, je mag dus geen koning slaan; de arbiter constateert het vallen van de vlag.

Een bijzondere regel treedt in werking zodra één van beide spelers nog 2 minuten bedenktijd heeft voor de rest van de partij. Deze regel moet voorkomen dat een speler zijn partij wint op grond van enkel en al-

leen een tijdvoorsprong. Je kunt gebruik maken van deze bijzondere regel als je een potremisestelling of een betere stelling hebt, maar minder tijd.

Ik citeer uit het FIDE-reglement:

Art. 10.2

Als de aan zet zijnde speler minder dan 2 minuten op zijn klok over heeft, dan mag hij de remise claimen voor zijn vlag valt. Hij moet de klokken stilzetten en de arbiter waarschuwen.

- a) Als de arbiter er mee instemt dat de tegenstander geen poging doet de partij op een normale manier te winnen, dan moet hij de partij remise verklaren. Anders moet hij zijn beslissing uitstellen.
- b) Als de arbiter zijn beslissing uitstelt, dan kan aan de tegenstander 2 minuten extra bedenktijd worden toegewezen en gaat de partij verder in aanwezigheid van een arbiter, indien mogelijk. De arbiter dient de uitslag mee te delen nadat er een vlag is gevallen.
- c) Als de arbiter de claim heeft afgewezen krijgt de tegenstander twee minuten extra bedenktijd toegewezen.

Een aantal dingen valt op:

- Je moet aan zet zijn als je claimt.
- Je moet zelf initiatief tonen. Stel je speelt een eindspel met enkel ongelijke lopers en ieder één pion en het is werkelijk potremise en je claimt niet, dan zal de arbiter niets doen. Als je tegenstander je door de vlag jaagt heb je gewoon verloren, hoe onrechtvaardig dat ook is. Tenzij je initiatief toont en remise claimt!
- Je snijdt jezelf nooit in de vingers met een remiseclaim. Als de claim wordt afgewezen kost je dat geen tijd. Tegenstander krijgt er tijd bij, maar daar

heeft hij toch bijna niets aan.

- Voor de arbiter is dit lastige materie. Hij moet een stelling beoordelen en bepalen of iemand een serieuze winstpoging doet. Hij zal daarom vrijwel altijd zijn beslissing uitstellen en pas na het vallen van een vlag zijn oordeel geven.
- Er wordt ruimte gelaten voor iets mindere, maar verdedigbare stellingen

Het is ondoenlijk een lijst te presenteren van type stellingen die remise moeten worden gegeven. Wel kan ik enkele richtlijnen geven:

- De speler met meer tijd moet een duidelijke winstpoging doen. Als hij doelloos met één stuk heen en weer speelt zal het remise worden en als hij het moet hebben van een vrijpion zal die pion naar voren moeten.
- Als de speler met minder tijd nog een klein probleempje moet oplossen, moet hij tijdens de partij laten zien dat hij dat kan. Verder zal hij snel moeten spelen, ongeveer 5 seconden per zet. Als het werkelijk zo pot- en potremise is als hij claimt, dan mag dat geen probleem zijn.
- Stellingen met veel materiaal bevatten doorgaans meer mogelijkheden dan stellingen met weinig materiaal. In een eindspel heb je dus veel meer kans dat je claim gehonoreerd wordt.
- In principe geldt de 50-zetten regel, maar in de praktijk zal er zelden genoteerd worden zodat het bewijsmateriaal ontbreekt. Een goede arbiter zal daarom gaan turven als deze situatie zich voordoet.

Ter illustratie een gevalletje van het persoonlijk NOSBO-kampioenschap 2003. In de partij Herman Voss -Eric-Jan Hummel stevenden de spelers tijdens het versneld beëindigen af op het beruchte eindspel van toren + loper tegen toren. Volgens de theorie een houdbaar eindspel, maar de torenpartij moet wel allerlei valkuilen en klippen omzeilen. Tot op het hoogste nivo wordt dit eindspel doorge-

speeld en soms wint de toren-loper-partij. Toen Voss nog 2 minuten had en Hummel nog 6, claimde Voss remise. De materiaalverhouding was op dat moment: Voss een toren en 2 pionnen die spoedig zouden vallen en Hummel toren en loper. Ik stelde mijn beslissing uit en gaf Hummel geen extra tijd.

Het verloop van de rest van de partij was als volgt: Hummel haalde zonder omslachtige manoeuvres de beide pionnen op. Correct spel: als hij daar mee getreuzeld had, had hij minder sterk gestaan. Vervolgens dreef Hummel de witte koning weer zonder omslachtige manoeuvres naar de rand. Weer goed: als hij treuzelt neemt hij Voss de kans aan te tonen dat hij dit remise kan houden. Toen Voss zijn koning aan de rand stond viel de vlag. Ook op het spel van Voss viel niets aan te merken. Hij speelde à tempo, zo'n 30 zetten in de 2 minuten die hij nog had. Verder speelde hij vol zelfvertrouwen en deed uitsluitend fatsoenlijke zetten. Toen zijn vlag viel bezwoer hij me dat hij wist hoe hij het remise moest houden.

Ik vond het vreselijk moeilijk, maar moest een beslissing nemen. Na hardop nadenken in bijzijn van beide spelers werd het: remise. Gelijktijdig raadde ik Hummel aan protest aan te tekenen tegen mijn beslissing. Dat deed hij.

Al binnen het uur be kroop mij het gevoel dat ik de verkeerde beslissing had genomen. Was het niet zo dat het moeilijkste gedeelte van Voss zijn verdediging nog moest komen? Hummel had alles correct gedaan en door tijdgebrek van zijn tegenstander had hij zijn winstpoging niet kunnen voltooien.

De volgende dag vond ik de sluitende redenering. Als Voss nog tijd zat had gehad, had hij het eindspel 50 zetten lang moeten verdedigen. Waarschijnlijk was het dan wel remise geworden, maar zelfs grootmeesters hebben het eindspel wel eens verloren. Door tijdgebrek was het niet van die 50 zetten gekomen. Tijdgebrek is een nadeel. Ik had er een voordeel van

gemaakt: Voss had het moeilijkste gedeelte van zijn verdediging niet hoeven voeren. Ik had me laten leiden door een misplaatst gevoel van billijkheid en ik had de verkeerde beslissing genomen.

Er volgde telefonisch overleg met Hiddo Zuiderweg en Koos Stolk. Die vonden het niet moeilijk: winst voor Hummel.

's Avonds kreeg ik Herman Voss te pakken. Die had er inmiddels rustig over kunnen nadenken en zag aankomen dat het protest van Hummel wel toegewezen zou worden. Heel sportief ging hij accoord met een gewijzigde uitslag: Voss-Hummel 0-1.

Cruciale momenten.

Het eerste fragment is uit de competitiewedstrijd van Staunton 2 tegen Delfzijl. In stelling 1 had zwart 15..b6-b5 gespeeld in de veronderstelling dat nemen van pion d5 wit een kwaliteit zou kosten. Dat oordeel was lichtvaardig en onjuist. De zet is verliezend want na 16. **Pxd5!,Pxd5**; 17. **Txd5,Lxd5**; 18. **Dxd5** gaat er door de penning op de d-lijn nog een stuk verloren en met 2 lichte stukken en een pion voor een toren was de winst niet moeilijk meer.

Het tweede fragment is uit de interne competitie. Met weinig tijd op de klok keek wit wel naar 39. **Db4xd6+** maar zag er toch van af omdat hij niet zag hoe het na 39..Kg8 verder zou moeten. Daarmee gaf hij een half punt weg. De oplossing die hij met wat meer tijd wel gevonden zou hebben is 40. **Txg7+,Kh8**. (Nemen leidt tot mat met Dh4 waarbij de witte koning precies op de juiste plaats staat.) 41. **Th7+,Kg8**; 42. **Th8!+,Kxh8**; 43. **Dxf6+** en mat.

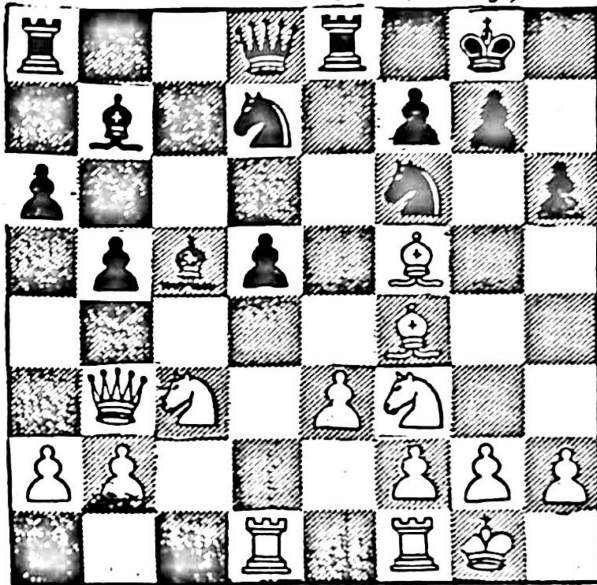
Stelling 3 is uit de KNSB competitiewedstrijd tegen Unitas 3. Jan van der Ploeg heeft weinig meer te hopen. Hij heeft 48. **Lb2-c1** gespeeld onder het motto *je weet nooit hoe een koe een haas vangt* en dat gebeurde prompt na 48. **Kh5?** (Lg5!) 49. **Le8+,Kg5??** 50. **e4**. mat

In stelling 4 eveneens uit de wedstrijd tegen Unitas 3 had Piet Mulder vanuit een Franse Tarrasch variant door een bekend grapje een pion gewonnen op h2 en hij had de partij na het gespeelde 17. **Lg5-f4** snel kunnen beslissen met 17..Dh5; 18. **Lxh2,Pg4**; 19. **Lxh7+** (het enige), **Dxh7**; 20. **Dg3,Tf6!** (gemist) 21. **Pg1,Pxh2** en wint. Ook na 20. **Dxd5+,Kh8**; 21. **Dd6,Ld7** houdt zwart een beslissende aanval Na veel wederwaardigheden ingeleid met 17..Lxf4? werd het zelfs een nul en nu maar hopen dat we niet degraderen op één bordpunt

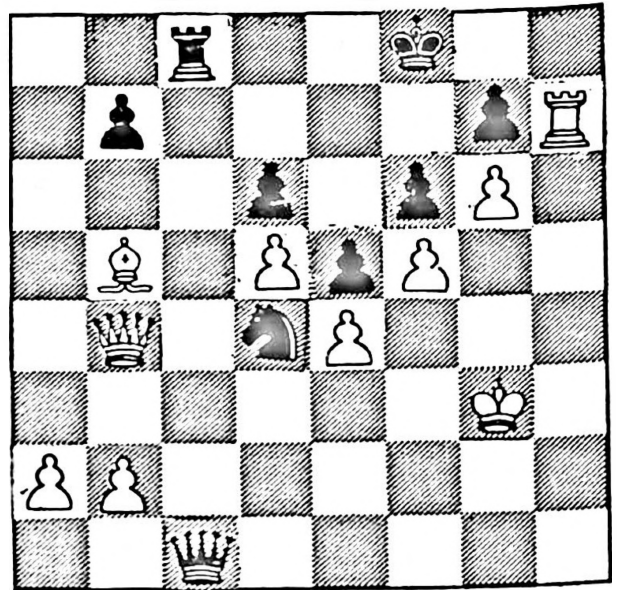
Stelling 5 na 16. **Lxb7**, Joop Hummel–Peter Mijnheer, zie het maart-nummer, pag. 8. Met het kwaliteitsoffer 16..Dc8-e8! i.p.v. 16..Dxd7 had zwart voldoende tegenspel gekregen. De lopers zijn in deze stelling even sterk zijn als de torens. Na 17. **Lxa8,Dxa8** moet wit de kwaliteit wel teruggeven vanwege dreigingen op de diagonaal h1-a8. (Aangegeven door Fritz-8 die door Hans Lührman hiervoor speciaal op de nachttemperatuur- en tijd was ingesteld.)

Omdat er nog plaats open is een cruciaal moment van de onlangs overleden grootmeester, Ludek Pachman, (1922-2003) die het nooit tot de wereldtop heeft gebracht maar er dicht tegenaan zat. In de jaren '50 en '60, de jaren van de zonetoernooien, interzonale toernooien en kandidatentoernooien hoorde hij typisch bij de regelmatige deelnemers aan de middelste categorie. Ter vergelijking: Donner plaatste zich daarvoor één keer, het interzonale toernooi van Gotenburg in 1955 waarin hij als laatste eindigde. Toen Pachman in 1947 meedeed aan één van de eerste van een mondiale serie zonetoernooien, gehouden in Hilversum in het kader van het wereldkampioenschap waaruit in 1950 Bronstein als uitdager van Botwinnik naar voren kwam, stond hij als 25-jarige aan het begin van zijn schaakloopbaan want in de oorlog waren er weinig activiteiten. Alleen de winnaar van Hilversum plaatste zich voor het interzonale toernooi dat in 1948 in het Zweedse Saltsjöbaden werd gehouden. Bij het ingaan van de laatste ronde stonden Pachman en de Belg O'Kelly aan kop. Pachman speelde tegen de Bulgaar Tzvetkoff, die hem een remisevariant voorzette.. Bij winst was hij winnaar op Sonneborg-Berger. Hij speelde in stelling 6 31..Tb1? 32. **hxxg7,Lxg7**; (ook 32..Kxg7 gaat mis na 33. Dh4) 33. **Pf6+,Kh8**; 34. **Dxe5!** en kon opgeven. Met het rustige 31..Te6 had hij zijn pluspion wel in winst omgezet. In het april-nummer van Schaakmagazine wordt uitvoerig ingegaan op zijn politieke activiteiten. Zelf heb ik hem één keer ontmoet, in de jaren '70, toen hij samen met Lodewijk Prins een simultaanséance gaf in Assen., les enfants terribles ensemble, zou je kunnen zeggen.

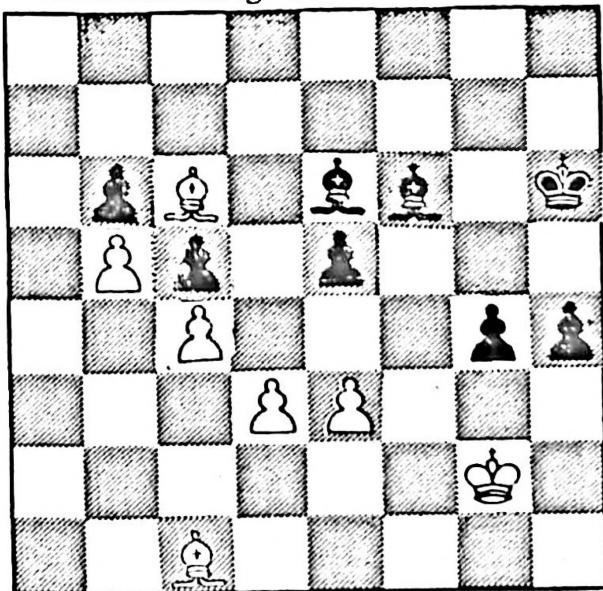
1. Dijkhuis – Van Dijken (Delfzijl)

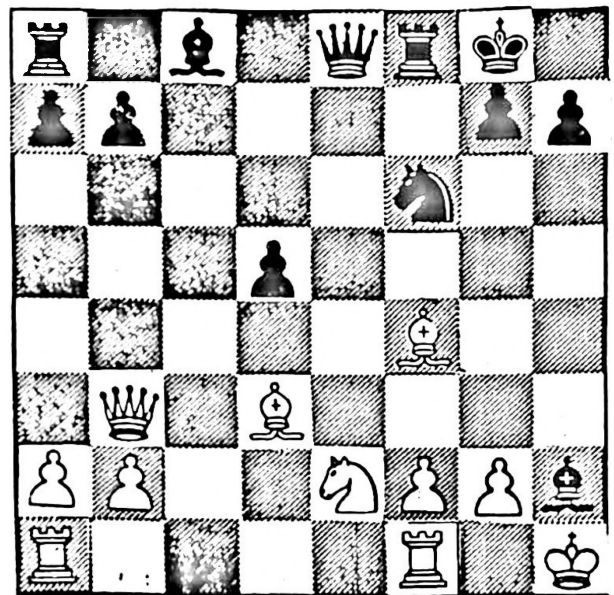
2. Damen – Tangarife

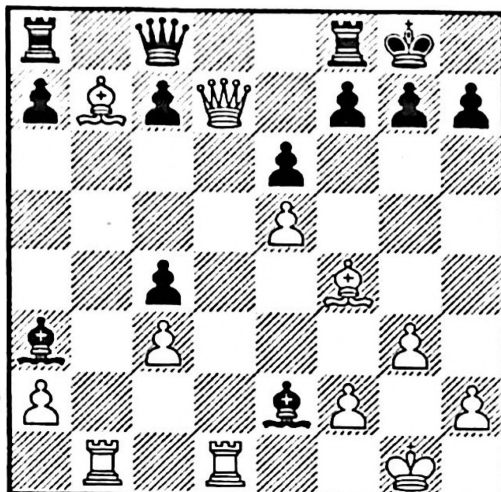
3.. Jan van der Ploeg – M. Straatman (Unitas 3)

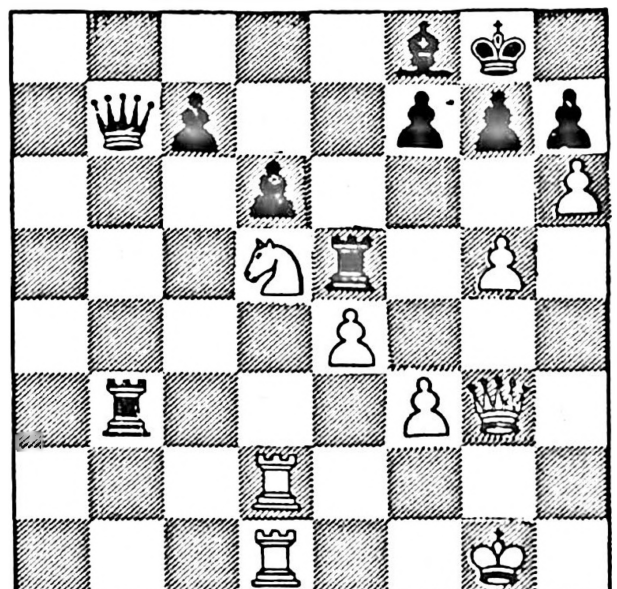
4. K. Yakinshah (Unitas 3) – Piet Mulder.

5. Peter Mijnheer (Hardenberg) – Joop Hummel

6. Tzvetkoff – Pachman

NOSBO competitie

Bedum – Staunton 2 1-7.

Geheel in tegenstelling tot vorig jaar toen we thuis in een spannende wedstrijd met 4½-3½ verloren was het dit jaar een walk-over. Het feit dat Roden er met 7-1 had gewonnen wees al in die richting en dat resultaat behaalden wij ook. Aan het tweede en laatste bord werden halfjes afgestaan maar meer verdiende Bedum beslist niet. Toen we arriveerden in de speelzaal, na eerst het stemlokaal te zijn binnen gelopen, was een behoorlijke jeugdgroep onder enthousiaste leiding bezig maar voor de rest maakte het organisatorisch geen al te beste indruk. Nadat om 20.00 uur 7 van de 8 Bedumers waren binnengekeuteld werd er begonnen. De ontbrekende speler werd opgebeld die zich op dat moment ziek meldde. Gelukkig betrof het een thuiswedstrijd zodat een invaller kon worden ingezet. Om 22.00 uur waren Poppe, Bauke, Henk en Hans al klaar en er lagen nog 2 tot 3 punten in het verschiep. Bauke bleef als voorzitter met zijn aanwezigheid de resterende vier motiveren maar de anderen gingen huiswaarts om nog iets van het voetballen en/of de verkiezingsuitslagen te zien.

T.Bakker – L.J.A.Damen	0-1	A.Weaver – B.Kruisinga	0-1
M.Kuipers – H.G.Seijen	½-½	Robbe – H.Davids	0-1
H.van Heumen – P.R.Dijkhuis	0-1	T.Smit – H.Lührman	0-1
A.J.F. v/d Bergh – B.Koolee	0-1	H.Klugkist – J.Dijkstra	½-½

Staunton 2 – HSP 2 6-2.

Met een afgetekende overwinning besloot Staunton 2 een seizoen waarover wat ambivalente gevoelens blijven bestaan. Gelijk tegen Ten Boer, n.b. verlies tegen Delfzijl, maar anderzijds valt niets af te dingen op de eerste plaats van Roden.

L.J.A.Damen – H.Haitsma	1-0	D.Hummel – D.Voet	1-0
H.G.Seijen – K.Drent	1-0	R.J.Wessels – M.de Vries	1-0
P.R.Dijkhuis – L.J.Schoonbeek	½-½	H.Lührman – S.Sprink	½-½
B.Kruisinga – A.de Jong	1-0	J.Dijkstra – D.Mittelstädt	0-1

Klasse 1A, eindstand

Klasse 1A	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. Roden		13	38½	x	4	4½	5	7	6	6	6	1731 1815 P
2. Groningen	5	10	31	4	x	3½	4½	4	4½	4½	6	1680 1720
3. Staunton 2	9	33½	3½	4½	x	4	7	5	6	3½		1753 1731
4. Ten Boer	9	31½	3	3½	4	x	5½	5	5½	5		1723 1706
5. Bedum	5	21½	1	4	1	2½	x	5	4	4		1732 1592
6. Z! 2	4	26	2	3½	3	3	3	x	5½	6		1614 1640
7. HSP 2	3	21	2	3½	2	2½	4	2½	x	4½		1555 1606 D
8. Delfzijl	3	21	2	2	4½	3	4	2	3½	x		1616 1596 D

Staunton 3 grijpt de laatste kans. Ruime zege op hekkensluiter Assen 3. 6-2.

Eindelijk was Staunton 3 op oorlogssterkte en in deze opstelling horen we toch wel in deze klasse thuis. Zover is het inmiddels nog niet. Met nog één ronde voor de boeg staan we nog één na laatste en dus op een degradatieplaats.

J.J.A. Mooij – N.N.	1-0	J.Hovius – N.de Jong	1-0
R.Popken – R.van Dalfsen	1-0	J.Schlunke – L.Kosse	0-1
A.Terpstra – C.v. d. Werff	1-0	J.Hettinga – K.Poel	1-0
M.Swemmer – J.van Dijk	0-1	U.Groeneveld – H.Jager	1-0

· Staunton 3 op bezoek in Appingedam. Jan Hovius

Met optimistische gevoelens vertrok Staunton 3 naar Appingedam. Niet dat de Damster SC onderschat moest worden maar voor hun was er niets meer te winnen. Voor Staunton 3 was er bij winst tijfsbehoud.

Kortom alles was nog mogelijk.

Met een van de sterkste opstellingen van het seizoen begonnen we in het knusse lokaaltje van de Damster SC.

Terwijl in de buurpanden een bejaardensoos aan de gang leek werd er stevig nagedacht op de borden.

Halverwege de avond was er nog weinig van de stellingen te zeggen. Helaas bleef dat niet zo, kort nadat J. Schlunke verloren had vergreep ik mezelf in onduidelijk eindspel. En toen de eerste drie borden alle drie voor ons verloren gingen was de wedstrijd gedaan.

Dat Uuldrik Groeneveld een remiseaanbod liet lopen wegens een misverstand was jammer maar voor het eindresultaat niet meer van belang. Staunton 3 was gedegradeerd.

De goede overwinning van Marijn en de nette remise van Jaap maakten de uitslag van de wedstrijd enigszins dragelijk. (6½ - 1½)

Kortom een verloren seizoen. Uithuilen en opnieuw beginnen. Promoveren moet volgend jaar mogelijk zijn. Hopelijk kunnen we dan de positie vasthouden.

Klasse 2A, eindstand na ronde 7

Klasse 2A	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	TPR
1. Unitas 5	7	14	37½	x	5	4½	4½	5	6	5½	7	1623 P
2. Groningen 6	7	11	33	3	x	4	5½	5	5	5½	5	1582
3. Damster SC	7	10	31½	3½	4	x	4½	4	4½	6½	4½	1575
4. Middelstum	7	6	28	3½	2½	3½	x	4½	2½	6	5½	1517
5. Eelde/Paterswolde	7	5	27½	3	3	4	3½	x	3	6½	4½	1505
6. SISSA 3	7	5	26	2	3	3½	5½	5	x	3	4	1495
7. Staunton 3	7	4	21	2½	2½	1½	2	1½	5	x	6	1446 D
8. Assen 3	7	1	19½	1	3	3½	2½	3½	4	2	x	1438 D

Damster SC	(1573)	-	Staunton 3	(1522)	6½ - 1½
1. A. Steenhuizen	1787	-	Popken		1 - 0
2. A.C. Verhoog		-	J.J.A. Mooij	1622	1 - 0
3. W.P. Vos	1563	-	A. Terpstra		1 - 0
4. A. Schuitema		-	J.A. Hovius	1648	1 - 0
5. B.H. Kuiper	1605	-	J. Hettinga	1579	½ - ½
6. B.G. Keizer	1530	-	M. Swemmer	1428	0 - 1
7. B. Noordhuis	1540	-	J. Schlunke	1501	1 - 0
8. A. Zomerman	414	-	U. Groeneveld	1353	1 - 0

KNSB competitieStaunton – Sneek 3-5.

Met de regelmatige nederlaag tegen Sneek is de situatie wel erg precair geworden. Met het sterkste team dat we momenteel kunnen opbrengen komen we aan de lagere borden nog iets te kort om volwaardig mee te draaien in de KNSB. Theoretisch is nog alles mogelijk maar in eigen hand hebben we het niet meer. Bijzondere momenten waren er ook niet, werden althans niet gerapporteerd en daarom snel zand er over en voor de statistiek de individuele uitslagen.

J.Hummel	- D.v.d.Meulen	1-0	M v. Steenis – T.Koster	0-1
Y.H.Blom	- Y.Jellema	1-0	L.J.A.Damen – T.Schram	0-1
T.F.Ebels	- J.Fluit	0-1	P.W.Mulder – J.Lootsma	0-1
G.Tangarife	- J.Algra	½-½	J.v.d.Ploeg – T.Fleur	½-½

Unitas 3 – Staunton 3-5.

De laatste strohalm werd gegrepen in een zinderende wedstrijd die ongetwijfeld minimaal een drietal spelers enige nachtrust zal hebben gekost, in ieder geval de verliezers aan de borden 2, 7 en 8. De keuze om Gonzalo weer aan het eerste bord met de witte stukken te laten spelen en Joop aan het tweede bleek een goede gok, goed voor twee winstpunten. Van de vier overwinningen – een seizoenrecord – waren er twee van voortreffelijk kaliber en juist van diegenen die tot nu toe wat teleurgesteld hebben. Met de witte stukken kregen de tegenstanders van Gonzalo en Menno geen enkele kans. De laatste kreeg weer de kans om zijn specialiteit van de Franse doorschuifvariant te demonstreren, waarop zelfs Fritz-8 van Hans Lührman geen antwoord op schijnt te hebben. Zie voor de partij elders in dit nummer. Joop Hummel had met de zwarte stukken uitstekend gespeeld maar overzag tegen de tijdcontrole een kleinigheid die tot partijverlies had moeten leiden maar hij wikkelde zodanig af dat er na 40 zetten met een stuk minder nog wat te rommelen viel. Wit gaf eerst zijn loper weg op de verkeerde manier en er kwam een gelijkstaand toreneindspel op het bord maar het betrof hier de tegenstander van Piet Mulder uit 2001 die op grond van zijn prestatie in het clubblad werd aangeklaagd wegens mishandeling van toreneindspelen. Gelukkig voor ons bleek hij een ernstige recidivist te zijn en nu bleef er zelfs geen half punt over. Yeb was na harde strijd tot deling van het punt gekomen en aan het vierde bord zat Theo de hele partij tegen een licht inferieure stelling aan te kijken. Dat duurde tot ver in de verlenging maar het nadeel bleef binnen de perken. Piet Mulder had na 15 zetten de winst binnen bereik maar verprutste de zaak. Ook hiervoor aandacht in dit nummer evenals voor het winstpunt van Jan van der Ploeg waarvoor we bewust termen als overwinning/zege achterwege laten. Tot slotte de tegenvaller die niet meer van invloed was op de twee matchpunten, de derde nederlaag van Leo Damen. Hij blijft echter het vertrouwen houden. Na afloop hadden onze tegenstanders wat moeite met een sportieve reactie op de nederlaag. Begrijpelijk, maar wij proberen altijd om dat niet te laten merken en dat lukt ons beslist beter. De individuele uitslagen.

F.Meis – G.Tangarife	0-1	M.de Vrieze – M.van Steenis	0-1
N.Bleeker – J.Hummel	0-1	C.J.Spaans – L..J.A.Damen	1-0
F.Sluzewski – Y.H.Blom	½-½	M.G.Straatman – J.van der Ploeg	0-1
J.F.Tjadens – T.F.Ebels	½-½	K.Yakinshah – P.W.Mulder	1-0

Stand onderaan is met nog te spelen Haren - Staunton, v.d.Linde - Sneek, Unitas 3 –Drachten v.d.Linde 5/29, Unitas 3 4/29½, Drachten 4/27½, Staunton 4/26½. Er zijn nog mogelijkheden.

Uit de wedstrijd tegen Unitas 3.

Wit: Menno van Steenis. Zwart M.de Vrieze. Commentaar van de witspeler.

1.e4,e6; 2. d4,d5; 3. e5,c5; 4. c3,Pc6; 5. Pf3,Ld7; 6. Ld3,Db6; 7. b4,cxb4; 8. 0-0,bxc3? Joop Hummel en de redacteur hebben de witspeler beloofd bij de eerstkomende gelegenheid op dit Van Steenis-gambiet in te gaan maar dan 8..Ta8-c8 te spelen. (zie overigens ook het artikel van Hans Lührman in het mei-nummervan 2001). Uiteraard nodigen we iedereen uit om ons te volgen of liever nog om ons voor te gaan.

9. Pxc3,Pxd4; 10. Tb1,Pxf3; 11. Dxf3,Dc7; 12. Pb5,Db8; 13. Ld2. Stelling 1.

Een moeilijke beslissing. Misschien is 13. Dg3 beter.

Wit heeft voor de twee geofferde pionnen voortreffelijke aanvalskansen. In ieder geval moet je het op deze manier met zwart beslist niet spelen - redactie.

13..a6; 14. Pd6+,Lxd6; 15. exd6,Pf6!

15..Dxd6 is onverantwoord. Er volgt Lf4 en Dg3.

16. Dg3,Kf8; 17. Tfc1,h5; 18. h4,Lb5? Stelling 2.

Dit verliest geforceerd. Beter maar waarschijnlijk ook onvoldoende is 18..b5.

19. Tc7,Lxd3; 20. Txb7,Lg6; 21. Txb8,Txb8; 22. f3.

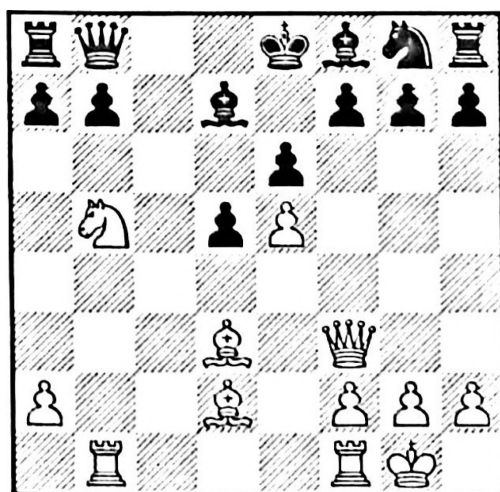
Menno gaf deze zet een ! maar zoals Fritz aangeeft is het een fout. 22. d7 wint direct (red).

22..Kg8; 23. Lg5,Kh7; 24. d7,Tb1+?

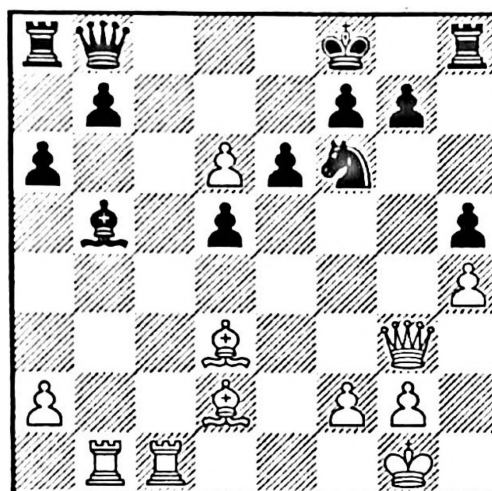
Bederft niets meer.

25. Kh2,Td8; 26. Lxf6,gxf6; 27. Dd6,Tbb8; 28. Dc6,Kg7; 29. Tc8. 1-0.

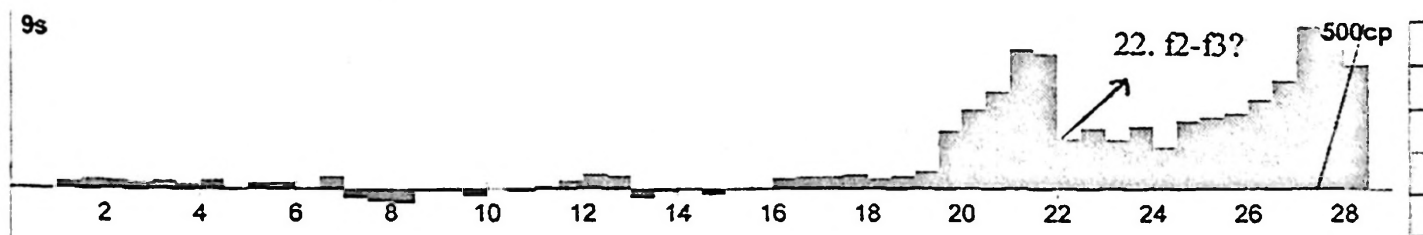
Stelling 1. Na 13. Lc1-d2.

Stelling 2. Na 18..Ld7-b5.

Computeranalyse (redactie)

Inderdaad weet Fritz-7 met de opening geen raad, zoals Menno stelde. Hij speelt zoals de zwartspeler, geeft van zet 7 t/m 10 de voorkeur aan zwart, maar na zet 11 opeens aan wit. Dat herhaalt zich op de 15^e zet. Niet onverwacht neemt Fritz met de dame op d6 en geeft voordeel aan zwart maar komt na 16. Lf4,Dc6; 17. Le5,Pe7; 18. Tfc1 tot +30 voor wit. De laatste fout van zwart is waarschijnlijk 16..Kf8. Fritz ziet na 16..0-0; 17. Lg5,Ph5; 18. Dg4,g6; 19. Tb6, Lb5 geen voordeel voor wit of zwart.. Inderdaad een ingewikkelde stelling met alles mogelijk.

Uit de media. Unitas Nieuws.

Wat voor schaaknotatie programma hebben ze daar in 's hemelsnaam binnengehaald. Het is niet om aan te zien, maar omdat smaken verschillen en misschien ook de leeftijd van Uw redacteur een rol kan spelen hierbij een voorbeeld.

Oplossing 3:

1.kf5 g3 2.kg4 g2 3.kh3 g1 r 4.kh2 rg4 5.kh3 ra4 6.kg3 ra6 7.kf3 r xg6
8.kg4 kh7 9.g8q+ kxg8 10.bc3 kh7 11.bd2 kb6 12.bcl remise.

Oplossing 4:

1.c8h+ ka6 2.hd6 qxd6+ 3.kc8 kb6 4.e8h Echo! 4...qe6+ 5.kd8 kc6 6.hf6
qx6+ 7.ke8 kd6 8.g8h qxb8 9.kf7 qc3 10.f5 qc7+ 11.kf8 qc8+ 12.kg7
qc3+ 13.kh6 qc3+ remise.

Het maart-nummer is alleszins lezenswaardig, hetgeen zeker de laatste tijd niet van EN-PASSANT kan worden gezegd. Ze zijn daar helemaal gefixeerd op dat meesterklaseschap terwijl veelzeggende uitslagen als Groningen 4 – Unitas 4 2-6 en Groningen 7 – Unitas 7 0-6 aan het oog voorbij trekken. Ook eens gekeken naar de deelname aan de interne competitie. Bij Groningen werden tot 1 maart gemiddeld 15 serieuze partijen per clubavond gespeeld, bij Unitas en Staunton 11 en daarbij doen wij het dus heel goed. Vanwege de externe competitie is het werkelijke aantal aanwezigen per clubavond uiteraard wat hoger dan 2x die getallen. Ynte Visser, wedstrijdleader van de NOSBO geeft toelichting op de spelregels die gelden bij het uitvluggeren en omdat wij dat systeem nu ook hebben ingevoerd nemen we dit interessante verhaal in dank integraal over. Aardig is ook altijd de probleembruk van Bert van der Marel maar deze keer staat toch een lang en interessant artikel van Jan Wedeven over Capablanca, (1888-1942) onder de titel *schaker, diplomaat en rokkenjager* centraal. Inmiddels heeft hij ontdekt dat er buiten Unitas tenminste één kritische lezer is. Tot mijn verrassing bleken Capablanca en Lasker al omstreeks 1906/1907 tegen elkaar gespeeld te hebben toen ze beide in New-York verbleven. Capablanca was toen 17-18 en “studeerde” er en Lasker verbleef er vanaf zijn deelname aan het toernooi in 1904 te Cambridge-Springs tot eind 1907 toen hij naar Duitsland vertrok om tegen Tarrasch de W.K. match te spelen. Merkwaardig dat je daarover niets terug vindt in b.v. de partijverzamelingen van Lasker en Capablanca, terwijl toch meerdere partijen van Capablanca bekend zijn van omstreeks 1900. De eerste echte partij tussen Lasker en Capablanca dateert pas van 1914 in het toernooi van Sint-Petersburg. Als het echter in de Oxford Companion staat kun er op vertrouwen. Al zijn tijdgenoten, van Lasker tot Botwinnik zijn het erover eens dat Capablanca een genie was. Van omstreeks 1936 tijdens het toernooi van Nottingham, gewonnen door Botwinnik en Capablanca is de anekdote dat Botwinnik en Flohr aan Capablanca een stelling voorlegden die ze lang hadden geanalyseerd. Na enkele seconden wees *de oude baas* op het lek in de analyse, aldus Jan Wedeven die hier een typische beginnersfout maakt als amateur-historicus. Wanneer je iets vertelt over iemand die dood is moet je altijd beseffen hoe oud de persoon was toen hij iets deed of zei. Capablanca was op dat moment 47 en dan noem je iemand geen oude baas, toen niet en nu niet. Hij is het trouwens nooit geworden want hij stierf begin 1942 op 53-jarige leeftijd. Ook komt de preutsheid van Jan af en toe om de hoek kijken. *Als Cuba-promotor honoris causa diende Capablanca wel altijd smetteloos en onberispelijk gekleed te gaan; maar dat was hij, ijdeltuit en rokkenjager die hij was, toch al lang zo gewend.* Waarom dit oordeel van 60 jaar geleden niet wat aan deze tijd aangepast!? Een goede promotor en diplomaat moet op zoveel mogelijk plaatsen zijn oor te luisteren leggen en net als slaan in het schaken niet verplicht is, is het niet verplicht om dat luisteren verticaal te doen! Waarom niet: *Behalve een geweldig schaker was hij een gentleman en mede door zijn charmante persoonlijkheid ook een voortreffelijke ambassadeur voor zijn land.* Wat meer een man van de wereld en wat minder braaf dan Euwe, (Jan zijn standaard en ijkpunt) that's all, anno 2003!

Het verslag van de finale van de NOSBO beker wordt opgenomen in het juli-nummer.

Jeugdschaak voor gevorderden van start op Tamarisk

In navolging van de introductiecursus schoolschaak op de Tamarisk basisschool is nu de cursus schoolschaak voor gevorderden van start gegaan.

Maar voordat hiermee werd begonnen is de introductiecursus afgesloten met de leuke onderhoudende schaakfilm 'Lang leve de koningin'. Een aanrader niet alleen voor kinderen maar ook voor volwassenen. Zoals het bij een film hoort was er ruimschoots cola en popcorn aanwezig. De reacties van de leerlingen op de kenningsmakingscursus waren zeer goed en is er met veel enthousiasme en plezier geschaakt.

Op de locaties in de Wijert en Helpman hebben zich zo'n zeven kinderen aangemeld voor het vervolg op de eerste lessen. In Helpman zijn de leerlingen al van start gegaan, in de Wijert wordt later begonnen omdat er door de feestdagen en vakanties veel maandagen uitvallen. Opnieuw verzorgen Petra Veenstra en Marijn Visschedijk de lessen, van Staunton komen ook regelmatig Marijn Swemmer en Jan van der Ploeg op bezoek. Beiden volgen bij Hiddo Zuiderweg een cursus jeugdtrainer en het schoolschaak op de Tamarisk is bij uitstek geschikt om de theorie in de praktijk te brengen.

De leerlingen die de cursus voor gevorderden nu volgen zullen na de vakantie gevraagd worden om lid te worden van Staunton zodat wij met een jeugdafdeling verder kunnen. Hiervoor zal ook de Haydn school benaderd worden, daar geeft Ynte Visser op persoonlijke titel al een aantal jaren met veel plezier les. Mochten er uit die groep van Ynte kinderen zijn die lid willen worden van een schaakclub dan is het natuurlijk logisch dat Staunton in die behoefte voorziet.

Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen het schoolschaak en het schaken bij Staunton. Door ieder jaar op scholen in Helpman en de Wijert schaakcursussen te organiseren krijgen wij een goed inzicht in de motivatie en schaakvaardigheid van de leerlingen. Bovendien kunnen de kinderen zelf ook beslissen of zij verder willen gaan met schaken bij een schaakclub of niet. Op deze manier ontstaat een jeugdopleiding met kinderen die al de nodige interesse en ambitie voor het schaken hebben. Het bleek in het verleden dat een jeugdtrainer zich niet allen primair met schaken moest bezig houden maar ook zijn handen vol had om het schaakenthousiasme bij de leerlingen aan te wakkeren en deze situatie leidde uiteindelijk tot het geringe draagvlak voor de jeugdopleiding onder onze leden.

Natuurlijk hoop ik dat Rob Spaans en Erwin van Pelt, onze vorige jeugdleiders, door deze ontwikkelingen hun mening over het jeugdschaak bij Staunton wat positiever zullen bijstellen. Overigens bewees Jan van der ploeg in de KNSB dat zij een goede basis hebben gelegd door Meine Straatman van Unitas midden op het bord mat te zetten: kortom geen enkele reden tot paniek.

Bauke Koole

Het voorjaarstoernooi van de S.C.Groningen.

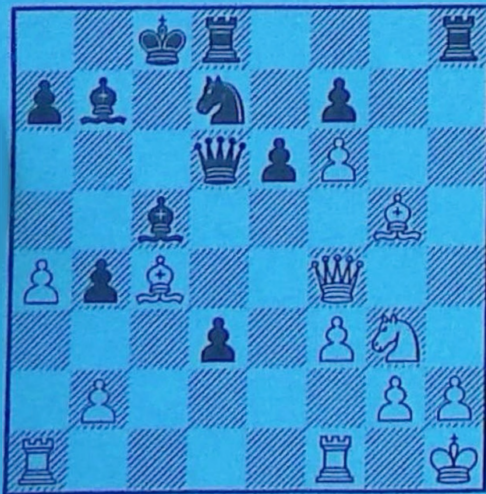
Voor de Staunton deelnemers waren geen successen weggelegd. In de eerste ronde zag ik een vreselijke stelling van Henk Seijen en die Svesnikov van Joop Hummel (zwart) tegen Joop Houtman zal ook wel niet goed zijn afgelopen. Ook Theo Ebels en Enno Scheffer verloren rating punten maar een score van slechts één punt voor Henk Seijen was wel erg teleurstellend en leverde een TPR van 1636 op. De A-groep werd gewonnen door Karel van der Weide met 5 uit 6 gevolgd door vier plaatselijke grootheden met 4½. In de B-groep haalde Theo Rellum 3 uit 6 en daarmee een forse rating winst. Op de laatste plaats (36) van deze groep met een half punt eindigde Dick Hummel, maar ter voorkoming van eventuele rectificaties was ik deze keer zo verstandig om nadere informatie in te winnen waaruit naar voren kwam dat het hier de opa van een andere Hummel betrof.

Marsopgaven. De radio-match Sovjet-Unie – USA in 1945.

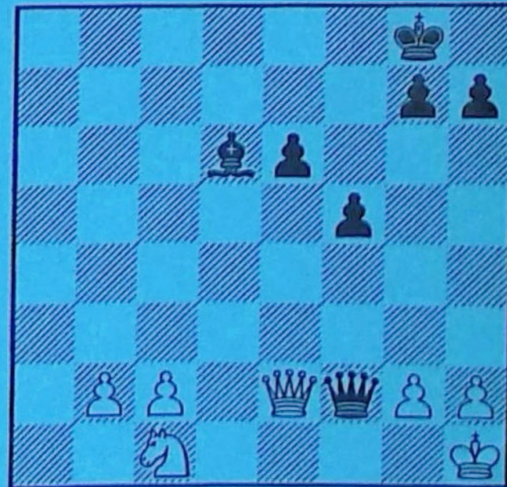
Een landenwedstrijd op sportgebied tegen de Sovjet-Unie was een primeur. Begin september 1945, zeer kort na het einde van de oorlog, werd een dubbele tientallenwedstrijd gehouden tussen teams in Moskou en New-York. De uitslag, $15\frac{1}{2}-4\frac{1}{2}$ in het voordeel van de Russen was een schok voor Amerika, dat voor de oorlog gold als het sterkste schaakland. Aan de topborden wonnen Botwinnik en Smislov hun beide partijen van Denker en Reshevski en Boleslafski behaalde een 75% resultaat tegen Fine. Alleen Botwinnik was al vanaf 1934 in het buitenland bekend als een wereldtopper. Opvallende afwezige was Keres. Als ex-Est was hij verbannen naar Georgië, Stalins geboorteland, om daar de jonge Petrosians het schaken te leren als straf voor zijn schaakactiviteiten in door nazi-Duitsland bezette landen. Een jaar later toen in september 1946 eenzelfde maar “normale” match werd gespeeld in Moskou was hij er weer bij. Bijzonderheid: De begindatum, direct na het Staunton-toernooi, kon niet gewijzigd worden en dat leidde tot het uitsluiten van Lodewijk Prins en de erop volgende rechtszaak.

Botwinnik speelde met zwart het later naar hem genoemde systeem van het Slavisch, in de Euwe nomenclatuur het anti-Meraner gambiet genoemd en combineert nu wit van het bord. In stelling 2 beging wit met 37. Dd1-e2?? een blunder in mindere stelling. Wat was de straf? In stelling 3 had zwart 17..Lc8-e6? gespeeld. Beter was 17..De7 geweest. Wit besliste de partij met een aardige combinatie, waarbij ook de nauwkeurige 23-ste slotzet van wit hoort. In stelling 4 speelde zwart 25..e5-e4 en lijkt daarmee een stuk te winnen. Dat was echter schijn. Na het witte antwoord kwam juist zwart voor onoplosbare problemen te staan.

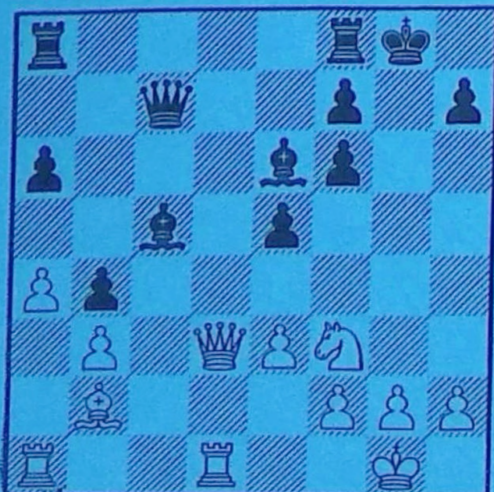
1. Denker – Botwinnik Zwart speelt en wint.

2. Kashdan – Kotov. Zwart speelt en wint.

3. Flohr – Horowitz Wit speelt en wint.

4. Horowitz – Flohr Hoe weerlegt wit 25..e4?

